

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Ex. A

Litt
Sv.

Lit.
Sv.
D. A.

OLA°HANSSON

NYA
VISOR

Stockholm. Albert Bonniers förlag.

Pris 2: 75.

OLA HANSSON

NYA VISOR

U. 40
1661

My
E. A.

NYA VISOR

AF

OLA HANSSON

STOCKHOLM
ALBERT BONNIERS FÖRLAG

NYA VISOR

OLAF HANSSON

STOCKHOLM

ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1907

FOSTERLAND.

*

Hvad heter kärlek till fosterland?
En fläckfri spegel i fläckfri hand,
som återgifver den älskades drag
i själfullt och ljusdrucket sammandrag,
när frigjord hon skrider ur nattens band
i morgonbrand.

Hvad är att älska sitt fosterland?
Att knyta kedja af hand i hand
och leda med spelande vårdagsmod
all ljusets evigt rinnande flod
och dränka däri hvar smygmanshop
i judasgrop.

Det är kärlek till fosterland,
när obestickelig vårdarhand
kan göra den ymniga rikedomsvåg,
som flödar i jord och flödar i håg,
till lifsens springbrunnar öfverallt
och tusenfaldt.

Och det är kärlek till fosterland
att lysa uppå den förräddarhand,
som griper om rodret och styr mot land,
men styr på skär och styr på sand, —
att lysa på handen, klart och fast,
tills greppet brast.

SKÅNE.

*

I.

I årens skymning, som faller
 bak stängda grindar och galler,
 det skiner af hvita vårdar
 på gröna kyrkogårdar.
 I helgdagsaftonens ro
 det ringer öfver by och bo.
 Af minnen en druftung klase
 i handen jag håller . . .
 In pace!

Mig, Skåne, af feta mullen
 du gaf blott till griftekullen.
 Du tänkte magert i styfver
 och hade de stinnaste yfver.

Där blickar emot mig ett ljus
långt borta från min faders hus.
I dimmans gråslitna lase
jag höljer mig in . . .
In pace!

II.

Du kom som en syn om natten,
en skär och ljus.
Du gick som en skogs i fjärran
döende sus.
Som en grönskande, fruktfylld holme
i lifvets ström
du hvilade solig i vågsvall,
min ungdomsdröm!

Jag ville den varma visan
om lifvets helg
blåsa på pipan, jag skurit
i slättängens sälg.
Men aldrig än hade sin gamman
en söckenträl
af diktens luttrade flamma
och versens själ.

III.

Jag ser vår gård, ser äng och vång;
 det blir mig vekt i hågen . . .
 På sommarskur vid solnedgång
 gå far och mor i rågen.

Det kvittrade i fågelbo,
 det droppade från träden.
 Och far tog på sig rock och sko:
 »Kom, låt oss se på säden!»

Och mor tog på sjalett och sjal.
 Det sken från gröna tofter;
 och aftonen var ljus och sval
 och fylld med sköna dofter.

Det rann och sjöng och plaskade
 från alla tak och grenar;

och fjäderfäet baskade
sig vått bland gårdsbrons stenar.

Inunder grannaste regnbågsspång
mot molntjockt svarta muren
stå far och mor i sädesvång,
som går i ax på skuren.

I kvällssol tindra blad och strå,
och fjärran rutor glimma.
Ur gröna tegar stiger blå
en fruktbarhetens imma.

IV.

Jag öppnade fönsterluckan ...
dagen var all.
Midnatten stod full af suckan
och tunga droppars fall.
Jag låg och lyssnade natten lång
och hörde i slättvindens sus och sång
mumlas den djupa sagan
om evighets sorg och klagan.

Lågt öfver slätten molnen jagade
svart och vått.
Röster gräto, och röster klagade,
hotande, bedjande, blidt och rått.
Slättvinden samlat i sus och sång
och bar i skyarnas bräddade fång
all osällhets svarta råga
af olöst pina och plåga.

När öfver det mörknande lifvet
upp stormen drog,
allt brustet och sönderrifvet
och sargadt den med sig tog.
I slättvindens suckan och sus och sång
klämtade kyrkklockors bing och bång.
Det ringde vid facklor röda;
det ringde öfver döda.

V.

I hemlandets bokskog jag drömde
en sommardag,
att lifvet gaf alla lycka
och fullt öfver lag.
I fjärran blånade Ringsjön
i middagsstund,
och skogen stod varm och stilla
i högsommarblund.

Omkring mig var ej att höra
ett endaste ljud,
och tystnaden bar till hjärtat
ett svalkans bud.
Det darrade blott i gömdaste
vrå och vret
af visan, som Pan nyss blåst
i sin skogsensamhet.

Från slätten strök doft från hövålm
och mognande vång,
och ljus och stark i mig svällde
min käraste sång.
Bak snåret vid skogsbrynet skymtade,
häpen och pjös,
en knubbig och röd liten barfota
husmanstös.

Den vackra drömmen blott räckte
en kort sekund.
Men den plöjde sin djupa fåra
i väsendets grund
och väckte ett mera knoppande,
blommande lif
än många och långa dagar
af kält och kif.

VI.

Kvafva ilar stryka och gå...
nu kvällas det hemma i Skåne.
Augustinatten faller på
utan stjärnor och måne.
Man höstar tyst med brådska, —
det drager opp till åska.

På stacken, hög som gårdens tak,
gestalter tyst sig röra.
Med drängen framtill och pigorna bak
ses sista lasset kōra
långt ute på skumma vägar
igenom tomma tegar.

Det skymmer hett, det skymmer blått
på slätt, som andlöst tiger.

Det blixtrar tätt och mullrar smått, —
från hafvet åskan stiger.
Hem bringas kreaturen . . .
Nu smattrar i eldhaf skuren.

VII.

Oktoberstilla byn i kvällsljus hvilar;
 blott telegrafens trådar sakta sjunga.
 På dikesvallen stå vi barn i klunga
 och blicka utåt vägens röda pilar.

Med skrån en råksvärm lyfter sig och skjuter
 i vida bågar genom höstklar dager.
 Från marken hem ett plogspann långsamt drager,
 och drängen bak sig gårdens portar sluter.

Från smedjans slägga ljuda lustigt slagen...
 Med väntansmin och blanka ögon höra
 vi långt i fjärran kända vagnar köra...
 Nu slocknar tyst den vackra senhöstdagen.

Från almen falla tyst de sista bladen.
Bak trädgårdshäck i stugan tändes ljuset;
och vagnshjul skära tungt i landsvägsgruset.
Vi skynda hem: »nu kommer far från staden!»

BRYDESTUAN.

*

I.

Af barndomsdagarnas
glans omgjuten,
du ligger ensam
och mörk och sluten
med lergrå, bukiga,
spruckna murar
i sommartorka
och vinterskurar.

Små svarta gluggar
likt ögon stygga
i solig julidag
speja skygga.
Till torfmossbrinken
vi smyga rädda.

I vassen vältrar sig
tungt en gädda;

det sticker sol
och det stimmar mygga;
och kaja, svala och
sparf, som bygga
i glugg och takskägg
och skorstenspipa,
i svärmar kraxa och
slå och pipa.

I klöfvern kor
stå i rad på bete.
Det luktar torfjord
och mogen hvete.
På vida marker
och torra pilar
står glohett darrande
middagshvila.

Det skramlar, ramlar ...
Mot stugan vända
vi skrämnda blicken
med öron spända.

Det tassar, tasslar ...
Man blir förveten
och kryper närmare,
gömd i hveten.

Men stugan tiger
med gluggar stygga.
Det sticker sol
och det stimmar mygga
i glohett darrande
middagshvila
på vida marker
och torra pilar.

II.

De mötas en gång om uan
 på marken vid Brydestuan
 i ljusa högsommarnätter
 på månklara, dimhvita slätter,
 gamle gubben Lave
 och gamle gubben Hejde —
 gubben Lave i silfverskäg
 och gubben Hejde i silfverhår.

När vidt öfver slumrande bygden
 från ängarna ryker brygden
 och bollade dimmor glimma
 gyllne i midnattstimma —
 med skägget böljande sidt
 och långt och silfverhvitt,
 stiger vördig af ålder fram
 gubben Lave från Lavedam.

I nattens tystaste timma,
 när fälten i måndagg simma
 och byhusens hvita klunga
 skiner ur dunkel dunge —
 just som midnattens timma slår,
 uti böljande silfverhår
 skrider hög öfver äng och plan
 gubben Hejde från Hejdeman.

Gubben Lave nalkas från söder;
 tungt han på käppen sig stöder.
 Från norr gubben Lave skrider,
 där markvägen buktigt sig vrider.
 Så de mötas en gång om uan
 allena vid Brydestuan,
 som de mötts i mångtusende år,
 när midnattens timma slår.

De tala tyst om sitt Skåne,
 som sofver vid råghöstens måne.
 De tala om tider som varit,
 om slakten som kommit och farit,
 om huru man jublat och lidit,
 om huru man njutit och stridit,
 om växlande nedan och ny
 och om öden i stad och by.

De tala om gamla funder,
de tala om framtida stunder.
De tala, tills öfver planen
ljuder första skriet af hanen
och morgonen färgas röd
och natten är all och död ...
Gubben Lave går hem till Lavedam,
gubben Hejde går hem till Hejdeman.

III.

När efterhösten kom
och säden på hvart ställe
låg godt i lo och på gälle
och marken stod tom,
det hela långa uan
var fest i brydestuan.

Då lass på lass det kör,
där markväg smal sig drager
i blek och kylig dager.
Då bryter man sin hör;
och hela tysta dagen
det klapprar af brydeslagen.

Och ut i bälmörk natt,
där blåstens klockor ringa,

står sken ur glugg och springa
och muntra rop och skratt
från danser, spel och lekar
vid lyktors matta veckar.

IV.

Drickestunnan ställts på trillebören.
 Ren i dörren
 största drängen står med lyktan tänd.
 Uppå bordet korgen proppadt spänd
 bugnar utaf allsköns härligheter:
 bröd och smör och ost och sylta med rödbetor,
 jämte annat smått och godt, —
 främst att nämna läckert »brydestueflott».
 Mor om hushållssaker än omständligt talar,
 medan pigorna ta på sig tjocka schalar
 och vi småbarn tultas in i varma kläder, —
 ty därute är ett herrans väder
 med ängslig klagan och med vilda tjut
 kring gårdens knut
 och pipande och vrålände i skorstensröret.
 Drängen sig beskärmar öfver vägföret,
 när våta grenar, som i blåsten svänga,
 mot svarta rutor sina regnfång dänga.

Ogenomträngligt svart och gränslös natten står;
blott lyktan ut en dunstblek ljusglans slår
kring trädlös väg. Det långa tåget letar
sig varsamt fram och genom blåsten stretar;
mot skurarna sig våta ryggar huka,
och träskon fastnar i den uppblött mjuka
och tjocka leran och i fulla vagnshjulsspår.

Och tystnad rår.

En dräng blott svär, när foten plumsar ner i vatten.

Och rundt ikring
de tända ljusen uti nära byar
slå vänligt ring
om hela stora svarta natten.

Man våt och frusen lustigt på sig kryar,
när brydestuans spruckna, lergrå murar
i lyktsken skymta fram inunder spörakt strida skurar.

V.

På rappa ben
vid rökigt sken
af flämtande hemmastöpt pråsa
en svängom man tar,
och par efter par
stampa och svettas och flåsa.

Det är brydestuekväll . . .
Sorgsen och gäll
harmonikan skrattar och gnäller;
och i hujande jakt
träskan i takt
på det gropiga lergolfvet smäller.

En skam är att se
hur med ack och ve

Boel är galen i Jeppa, —
 en rälilig påg,
 hvars ljus ingen såg
 än stå ställdt under ena skäppa.

Dörren stod och slog . . .
 genom stugan det drog
 från kvällsblåsten bister och våter.
 Det var Elna som gick ut, —
 bakom stugans knut
 hon bitterligen snyftar och gråter.

Månen slår bro
 till torfmossero;
 och underligt ur vassen det lockar.
 Dragspelslåt
 är som skärande gråt
 och röst som i halsen sig stockar.

Och Boel är en gås,
 som tror smörja sitt krås
 med att sliska och kuttra för Jeppa,
 som dock bara är ett svin
 och som håller folk till grin
 och som barastens kan ljuga och skräppa.

Spotta kan han långt
och snacka om mångt,
och väl han vet sig ställa och skicka;
men aldrig han vet
att i allvarlighet
hålla af en hederlig flicka.

VI.

I hörnet en smaldörr flög opp och i.
Öfver skammelen vi ramlade in med ett skri
och glömde både Gud och vår läxa: —
där satt i eldsken en häxa.

Ugnsrök i ögonen sved och ref;
under hörtorkningsgällen i mörker man klef,
och vi hisnade blinda och stumma
framför byns allra fulaste gumba.

Hakan gumsade, ögat rann.
Torfven knistrade hett och brann;
och i askan potatisen stekte,
medan rundt vi i skumrasket lekte.

VII.

Dragspelet hvinade, gnällde och kved,
och Jeppa sjöng en visa från Tvedörra hed
om hur lätt till sin person man där tar skada.
Störsträngen tog supen med allvarsmin,
och störsttösen med sitt allra bredaste grin
smorde granna och stora mada.

Dragspelet krängde som vildaste sjö,
och Jeppa sjöng om falsk och om ärlig mö
och hur svårt det är att mellan dem skelna.
Boel skrattade gla' som en da',
när Jeppa sjöng om gräbban, som han skulle ta;
och tåren stod i ögonen på Elna.

GAMLA GARDET.

*

I.

Gasen skall släckas; halfmörker rår.
 Man nästan förgätit, när det var i går.
 »Vänner, musten i rankorna
 är till för att knäcka skrankorna,» —
 som han var van,
 Ernst Sylvan.

Sorgen kommer smygande, en skugga tung och stor.
 Utanför står morgonen i vackraste flor.
 »Vänner, hellre än att man sig hukade,
 alla cylindrar stukade,» —
 som han var van,
 Ernst Sylvan.

Vår vagn far raskt i traf genom hemmafager trakt.
sund i sommarljus och slätt i skördetidens prakt.
»Vänner, sjung nu vackert, medan solen så ler;
för oss alla kommer kvällen, när solen går ner,» —
som han var van,
Ernst Sylvan.

II.

Till grön berså
i trädgårdsvrå
vi spänstigt stegen länkade.
I sommardag
till frukostlag
nu sitta vi säkert bänkade.

I högblått loft
och sommarkoft
bin och humlor surrade.
Sin Rose-Marie
som ett jubelskri
sjöng Nisse, och gardet hurrade.

På porter och sill
med genever till

i bara ärmar man fråssade.
Salta biten var mör, —
i solhumör
de gamla gossarna blossade.

Vid blomstersäng
å trädgårdsäng
stod ungdomens fé och lyste, —
stod Rose-Marie,
ung och fri,
och band sina kransar och myste.

III.

Tystr och hett . . .
Vi glaset tömma.
I middagssveit
ljufligt att drömma,
när man ännu är ung
och känner sig kung
och hågen är tung.

Rötmånadshett . . .
Uppbrottet stundar.
Från hjärtebett
är det godt att blunda, —
från gnisslan och tjut,
när man druckit ut
och kalaset är slut.

Fallande hett . . .
och glasen tömda,
och plånboken lätt
och sorgerna glömda.
Ty hvitaste hull
och rödaste gull
är blott mögel och mull!

IV.

Att tro man kunde sig läska
 i helvetets hetta och kval; —
 att höjder och vidder äska
 bak jordlifvets trånga dal; —
 att längta efter ett underland
 bak ny horisont i dagningsbrand: —
 o vanitas vanitatum!

Att solskenstankarna gömma
 i skräpvrår och skrammelhus; —
 att hvila med liktornar ömma,
 ej sväfva i flykt och rus; —
 att själf förenkla sin egen nöd
 och äta potatis och sill och bröd; —
 o sanitas sanitatum!

V.

»**V**akna, gubbar; nu spela vi bigg!
 Opp, tjocka Jakob, var kry och pigg
 och sitt ej och grymta där, däst och slö.
 Hit med krita och hit med kö; —
 men icke våra vanliga bollar, för fan!
 Nej människoskallar, som Dschingiskhan —
 gulhvita, svarfvade, trinda, jag tar
 af prins af Wales, kejsare, påfve och tsar.
 Enhvar får sin stöt på sin skallota svål
 och rullar och ramlar genom närmaste håll, —
 ned på alla höga kattor, som vid lifvets flod
 stå och jama och lapa människoblod.
 Jag lofvar och svär vid min eviga frid,
 att lyckas jag göra min hela pyramid,
 — som seden hos oss bjuder — efter slutad kampanj
 skall jag gifva till middag öfver lag champanj.»

VI.

Petter berättar,
bullrar och skrattar:
»Har I hört den nyaste historien
från vårt rälige Sodom och Gomorrhia?
Det är så att man kan dö!
Allas vår bekante Gustaf Adolf Sjö
kommer in en kväll
med en fin mamsell
på Kramers hotell.
Han ville ha ett rum för natten.
Det var katten!
tänkte Larsson och telefonerade på stund
till Lindeberg i Lund.
'Är Gustaf Adolf Sjö en gifter man?'
Och fick till svar: 'Ja, iblann.'

I kan tänka er, hur det sedan gick.
Gustaf Adolf sitt respass fick
och Sjön gick hög och spydde galla och etter, » —
stormskrattade Petter.

VII.

»I går på gatan mötte jag de såta tu:
Pelle, gamla juvenalen, och hans unga fru, —
han stor och fet och skinande,
så att han kunde spricka;
hon liten, blek och tvinande
och tunn såsom en bricka.
Han pratade och blängde
i bättremiddagsmaklighet;
och vid hans arm hon hängde
i rent förälskad salighet.
Hon opp till honom blickade
och kvittrade och nickade
som fågelsång och sommardag;
men Pelle bara hickade
i däst och dåsiget välbehag.
Man sannerligen tydligt ser,
hon honom bara ger
det bästa som hon har.»

Tjocka Jakob på binoclen tar;
med sänkta blickar och med sluten min
han slätar ut ett syndigt grin
och säger: »Tja, men också han åt henne ger,
så till sägandes, det bästa som han har.»

VIII.

O, fölle den i gropen,
 den svartsynta hopen,
 och bröte vett och ben och blefve
 schackmatt och bet, —
 som yfs att emedan fågring
 rimmar på hägring
 skulle lifvets vackra färgspel varda
 fåfånglighet.

Thy vilja högt vi prisa
 klangen af visa
 om ädela ros och
 förgyllande skrin.
 Som i ögat på en flicka
 djupt vilja vi blicka
 i glas med djuprödt gammalt dimmigt
 burgundervin.

De gropigt trinda dragen
och de mjuka behagen
med varm och mollig mättnad
snart dämpat vårt gåpå.
Thy vilja nu vi smeka
den daggkyligt bleka,
den gulhylda, pärlskumshvita,
ranka veuve Cliquot.

Bengt Lagmans stränga välde
så mången ren fällde,
som hårdt på prof han ställde
uti middagens gefyr.
Men, vänner, hören ock ropen
från svartsynta hopen,
som kacklar ren i gropen,
likt en hönsgård, skrämnd och yr!

IX.

Ren aftonsolen sjunker öfver skogen.
I torpets ruta tänds den sista branden.
Blank ligger insjöns yta; och längs stranden
den gula rågen skimrar, tung och mogen.

Det kvällsblått skymmer inne på verandan,
och svalkan drager fram i breda vågor.
På sankt ängar sväfvade hvita tågor;
det daggar tätt; och allting håller andan.

En blomsterdoft, som själen i kalaset,
en rosendoft slår in med fönsterdraget.
Ett ögonblick råder tystnad uti laget, —
blott tjocka Jakob välter slarfvt glaset.

Ur dunklet bakom holmens udde vrider
en julle fram. Man hör det sakta plaska
från skogens spegelbild. Med årtag raska
ung Rose-Marie mot drömmens rike glider.

X.

Från hvita byar,
som gått till hvila
i dungens natt,
våra vagnar ila

på fält med skylar,
som drömsöfdt tiger.
Och röda månen
i kvällen stiger.

Snart mattgrått breder sig
Sundets yta,
som skeppslanternor
och fyrar bryta.

En ljusglans höjer sig . . .
Det är staden.
Ren vagnen skramlar
långa gatlyktsraden.

XI.

Käraste Anna, bulla nu opp!
I kväll ska vi lustiga vara.
Ty i morgon är slut, i morgon är stopp,
i morgon är plugga och spara.
Se här har Anna en fin bukett,
som tecken att än är det sommar
och att skog och äng är pyntad och nätt
och att hjärtat grönskar och blommar.

Vår Anna är lång och rank och fin
och har ögon blida och bruna.
Vår Anna har sin vemodsmin
på kinder som mjukt sig fjuna.
Och Anna håller dock mer af oss,
småskalliga gamla gossar,
än af hela sin efterhängsna tross
af glåmigt förälskade tossar.

Ty, Anna, vill man fullt med besked
njuta af livets kaka,
skall man inte se ned och inte på sned,
inte fram och inte tillbaka, —
ska man vara som vi, som oss tagit en sväng,
vi åldriga stadiga tokar,
med vackra töser på sommarens äng
under åldriga stadiga bokar.

I VORARLBERG.

*

I.

Vorarlberg, du sköna,
 du tysta och gröna,
 med doft af ko, med doft af hö,
 hvit af blom och hvit af snö!
 Igenom grönsakssångar
 och skog som lockar sval och still
 och vålmbetäckta ängar
 far rak och strid den gula Ill —
 i Vorarlberg det sköna,
 det tysta och gröna.

Vorarlberg, du blida,
 du höga och vida!
 I fjärran strimmar Bodensjö.
 Som grönklädd ö vid grönklädd ö

och festligt prydda jullar
 på tåg till sagans underslott
 Rhendeltats runda kullar
 simma uti sommarblått —
 i Vorarlberg det blida,
 det höga och vida.

Vorarlberg, din lefnad
 är full af ro och trefnad, —
 köttmört nöt och läckra svin,
 plummonsup och rödgult vin.
 I sommarns varma dagar
 står skogen full af röda bär.
 I täppor och i hagar
 skiner frukten tung och skär;
 och full af mättad trefnad
 är, Vorarlberg, din lefnad.

Vorarlberg, tillbaka
 på dig i dröm och vaka
 jag ofta tänker, ofta ser,
 när blå din bild emot mig ler.
 Bak stråtar tråkigt raka
 i ökenland dig skymtar jag,

där glad med son och maka
jag vandrade en sommardag, —
thi minnet går tillbaka
till dig i dröm och vaka.

II.

På saftigt gröna ängar
 under fruktträd i hvit och blekröd blom
 gå blanka, silfvergråa kor
 med vacker klockklang
 och beta.

På ljusgröna gräsbrinkar,
 som korta och branta stiga
 upp mot mörkgrön barrskog och gråa klippväggar,
 ligga småbarn rundt
 i det ymniga gräset,
 halfnakna, i brokiga klutar,
 likt stora vackra blommor, —
 hvita, blå och röda.

Och öfverst oppe från en kal ås,
 som drager sin långa, räta linje
 på den varmbå sommarhimlen,

blicka vi, utsträckta på marken,
öfver de hvilande barnen
och de betande korna,
in i ett stort panorama uti alla horisonter:
nära gräskullar med gula blomsterstrimmor
och fjärran höjdsträckningar inne i en fördjupad
blå dager
och — långt borta och dock som helt invid
oss —
lätta och luftiga och simmande i soldisen,
alpkammar med evig snö.

III.

Med kalkhvit mur i solbaddet stiger, gul och rak,
 vägen; och med vittrade väggar och mörknade tak
 klättrar på högrest, hörnrundad grundmur, af kläng-
 växt grön,
 uppe på vinbergets öfversta branta, trädskuggade krön
 riddarborgen, af ålder remnad och grå, —
 med tinnar och torn mot himlens tindrande varma och
 mjuka sommarblå.

Högt uppe öfver det grånade, mörknade, skrumpnade
 Feldkirch den gamla borgen står.
 Där sutto i dammtäckta sekler herrarna af Montfort
 och blickade vida ut öfver sitt Vorarlbergerland,
 mot Rhen och Appenzellerbergen, om icke ute vid
 horisontens rand
 tilläfventyrs det glimmade och blänkte i solbaddet fram
 smått Habsburgerfölje och annat bråkigt uppkomlings-
 kram.

Men lifvet skiftar i sol och sorg,
och värdena växla på häfdens torg.
Salar, som fordom fylldes af festens prunk och skri,
gapa nu öde och kalla kring fattigt folk som gratis
nattlogi;
och krönikebilden af det strålande Soleborg
faller i tidens svartnande ström som ett väsenlöst
Skuggeborg.

IV.

I hvilande tysta dagar
i det vackra vänliga Vorarlberg
med blommande fruktträdshagar
och gröna ängar och blåa berg
min lifsjulle glider vid sakta bris
i morgondis.

I prydlig, spånfjällsklädd stuga
med grönsakstäppa, krattad och fin,
sitter man och fruga
i idoghet vid sin stickmaskin, —
bakom mig blåser allt storvärldsskrån
och dör hän.

V.

Hvita strömoln
sakta simma
i det blå
i middagstimma.

Utåt, inåt
långt jag lyssnar . . .
Andan håller
allt och tystnar.

Blott min längtan,
gamla tossan,
går på tå
i mjuka mossan.

Barrskogsbrus
i fjärran drager
som af haf
i sommardager.

VI.

Jag står i dörrn . . .
mitt hjärteslag
går fullt som förr
i vårljus dag.

Det sakta minner
sorgsen håg;
och opp det rinner
värmevåg

af halft förklungna
ungdomskvad
om nyutsprungna
bokeblad.

I dag från solig
bokeskog
en ljusgrön ruska
med du tog.

Den tindrar varm
och skär och fin
på fönsterkarm
mot hvit gardin.

VII.

I sommarhvila öfver gröna land,
i middagstystnad och i middagsbrand,
blir hjärtats ljusa dröm och bikt
idyll och herdedikt.

Jag står vid hvita fruktträdhagens grind.
På bänken sitter under lummig lind
med barn, som leka, unga mor
och vaktar hvita kor.

Kring bilden med dess gammaldagse frid
är ram kapellets ingång. Hög och vid,
från trappan leder dess portal
till skymning, mörk och sval.

VIII.

Att ligga och blunda dagen lång
och lyssna till vindsus och fågelsång, —
är lycka.

Att ligga och blicka i himmelen opp,
som spänner sig blå öfver fruktträd i knopp, —
är lycka.

Att ligga och se i sitt lifslopp ned
som ut i ett vackert oändlighetsled
af dälder och höjder mot hvita berg
i blå, förtonande försommarfärg, —
är lycka.

Att smycka sin själ som en helgedom
med ljustgröna blad och snöhvit blom, —
är lycka.

PÅ RESA.

*

I.

Septembermorgon grydde kall och grå
med spörak skur, som blixtar skeno på
af årets sista åska. O hur dagen
i tömda rum med glanslös blick såg in,
som sommarblå mig värmt i själ och sinn...
Det slår i kyrkan, och jag räknar slagen...
Hvad är det annat stort, vårt korta lif,
än ständig resa under ständigt kif
med måltidsrast i någon grön oas,
där dröm som kommit sist gick uti kras!
Ty denna värld, som menad var för alla,
har trefnad blott för dem som gjort sig kalla;
ett känsligt hjärta med sitt varma tycke
sig klänger fast med stycke efter stycke
och lämnar efter sig i norr och söder
en del utaf sig själft och hardt förblöder...

Maria Grün, hur du i fjärran hägrar!
 Sig bild till bild kring minnets vårdeld lägrar.
 Hur trollar namnet fram, ur slummern väckt,
 din jungfruskepnad, hvit i ljusgrön dräkt,
 med svala dofter af en morgon tida
 i tidig vår med snö och solskensblida!
 I skogens bryn, på bänken, i din famn,
 den soligt heta och den snöpälsmjuka,
 det var att ankra som i stilla hamn
 från upprördt tidshaf och dess äfvelsjuka.
 När himlen blekgrönt hvitnade till kväll
 bakom Graubünden och bak Appenzell
 och opp mot djupblå fjällvägg, skarpt och lätt,
 stod tecknadt kärra, man och häst i silhouett, —
 en skugga blott, en doft, med stjärnans blick
 i skymningen förbi mig tyst du gick...
 Men klockan slår. Jag räknar långsamt slagen.
 Som grå portal står morgonen till dagen.

Med tysta gator sof den lilla staden,
 af Ill den skummande och strida sköljd
 och sommartid af täppors rosor höljd.
 Den öde låg och grå med långa bågvalfsraden
 af sydländskt snitt. I kulen färg
 och dimullshätta stod Ardetzenberg,
 det bokskogssvala och det vingårdsheta,

där mina blickar ännu ofta leta
 ibland Tyroleralpers evigt hvita snö
 och grön Bregenzerwald och fjärrblå Bodensjö, —
 det vingårdsheta och det bokskogssvala,
 där som en hymn jag sommarsol sett dala.

På andra sidan af den feta dalen,
 där vackra villor le i ljusa parker
 och fruktträd blommade på gröna marker, —
 långs stupbrant ås sig sträcker furusalen,
 oändlig, hög och mörk... Hög, tyst och hvit,
 en helgedom bak årets söckenplit,
 en kväll, en julkväll, den omkring mig stått
 med snötungt grenverk gnistrande i blått
 och klockklang uppe öfver festligt hus,
 där stora stjärnor tändts som julgransljus...

Ut glider tåget. Borta på perrongen
 det sista kända anletet försvinner;
 men fast försvunnet, står det kvar och minner
 i själen, som på återväg är gången
 och afsked tar med gator och med gränder,
 med hela folket och enhvar i sänder,
 så som de sitta i butik och stuga,
 de obekant bekanta, man och fruga

och barn och tjänstefolk och hög och låg.
 För själens öga skriker långsamt tåg
 af öden, sedda genom någon ruta
 på lifvets färd, där vägarna sig sluta
 tillsammans, men i nästa ögonblick
 den enes kosa från den andres gick . . .

Nu Altenstadt försvann: ett vittradt rös,
 den lilla kyrkan ifrån hedenhös
 med prästgård af korsvirke, vorden bo
 för fattigt folk . . . Och allaredan bro
 på Ill: den långa smala strimman
 planterad blandskog, där Guds hela timman
 i heta sommardagar man låg still och drömde,
 uti skjortärmarna, på rygg, och glömde
 vid flodens porl och solens ljusa spel,
 att Per har nycker och att Pål har fel . . .

Med kärfhet blid, och fåmält i din värme,
 o Vorarlberg, dig goda makter skärmel
 En spånfjällsstuga i ett flyktigt sken
 af sol . . . Vi glida sakta öfver Rhen.

II.

På Drei Schwesterns högsta tinne,
 mörk af ondska och af vrede,
 Kain stod, min broder lede,
 vid sitt tända offerbål.
 Mot min sång af ljusdränkt minne
 hates bränder drog han samman;
 och långs jorden svepte flamman,
 likt sitt upphof sned och snål.

Lömsk han bak mig genom åren,
 där i vårens ljusa dagar
 jag i blommigt väna hagar
 vandrade med barn och vif, —
 lömsk han smugit mig i spåren,
 söndrarn med förtalets vilja,
 etterdryparn, som vill skilja
 hvad som göts till samklangslif.

Där han andas, doldt sig vänder
lifsens söta saft i galla;
från vårt lifsträd åren falla
liksom vissna blad i höst.
När sitt offerbål han tänder
och med barn och jungfrur blotar,
med förbannelser han knotar,
blott han hörer Abels röst.

III.

»Tre biljetter tredje klass till Basel!» —
 »Två kan det fås, men inte tre.» —
 »Så många jag vill ha, om jag får be.» —
 Ordre de mufti och viel Gefasel.
 Fadern till häktet, modern till dårhuset;
 i bästa fall bägge till bårhuset;
 och om det inte går och man är rädd för sviterna,
 måste sonen och pengarna stanna hos jesuiterna . . .
 bak luckan grinade gamle vännen fux.
 För oss *alla* tre vankade biljetter bara till Buchs!
 Wien—Paris . . .! Snälltåget pep,
 och med tiden det knep . . .

Om tjugu minuter Buchs, tull och annat tåg.
 I handkofferterna man kritiskt eftersåg
 hvart misstänkt gömställe, hvar papperslapp,
 hvar toffelsula och hvar klädningsknapp.

De allaredan fått oöppnade passera,
 då bak min rygg hjärtevänner fux
 gjorde sina hokus pokus. Flux
 funno tullsnokarna föreligga ett fall,
 där å ämbetets vägnar och dragande kall
 det gällde att trakassera.

In bland bergen, genom tunnel, öfver spång!
 Tättpackad som en silllåda är hvar waggon.
 Och på denna nya sträcka
 skulle färden blott en halftimme räcka...
 Umsteigen...! Åskan skrällde, regnet öste;
 på en trång perrong stodo alla sammanföste;
 stormen for sin väg med hatten;
 järnvägsspåren stodo under vatten;
 på guds försyn man vadade och stretade
 och uti blixtylst skyfall fram sig letade...
 I lugna timmar, medan solen bröt
 sig fram i molnens remnor, tåget sköt
 mot Zürich ned.
 Ögat gled
 med välbehag
 i klarnad dag
 längs smala, långa sjöars blekblå band
 och brant och mörkgrön, byhöljd fjärran strand.

I Zürich stopp! Man ajusterar dressen
och har en timmas väntan på expressen.

Så sent omsider bär det raskt åstad
hän till Böcklins från Gottfrid Kellers stad.

IV.

Uppå Ardetzenbergets södra sida,
med blick på Feldkirchs åldrigt brungrå stad
och tandad alpkams hvita gördelrad
i alla horisonter när och vida,
där växer blygsamt, doldt, ett ädelt vin
af sällsynt färgglans, rödgul, varm och fin.
Uti dess sällsamt heta torra anda
och ljusa glöd kan häxkonst innebo;
hvem snärjda bli, i grubbel och i tro,
af vådlig eldblick, gå i kvaf och stranda;
och allvarsmän såväl som snöda glopar,
trots ålder och trots rang, af sådan sot
angripas lätt, mot hvilken ej finns bot,
hur ock förnuftets stämman till dem ropar.
Man ser dem sitta, drömmande och stumma,
i djup försjunkan, timvis, omkring borden,
som söner utaf köttet och af jorden,
som ej ens väcker domedagens trumma.

Men alla bära, i vinstugans lag,
stadsskrifvarns uti Zürich anletsdrag.

Det doftar hö. I går är slåttern slagen;
och västersol står på Maria Grün.
En ungdomsskara tågar ut ur byn
och sjunger ljudligt i försommardagen.
Det blånar mörkt bland bergen uti öster;
ren Röda Vägg tar färg af solnedgång;
skarpt tandas linjerna af Schweizerfjäll;
och ut i stillheten, som växer emot kväll,
det söndagsklädda följet slår sin sång
af landtligt friska unga kvinnoröster.
Ur körsbärsdungen långsamt det sig närmar
ocb snor sig brokigt öfver rutad äng,
potatisland och ansad grönsakssäng,
tills det ånyo sig bak skogen fjärmar
mot byvärdshuset uppå ängsgrön höjd,
där tåligt väntar enkel helgdagsfröjd
med gult Bludenzeröl till vals af bleckorkester
och mörkt Tyrolervin, när sol går ned i väster.

Så, varm i färg i linjens klara kyla,
är Kellers dikt om folket i Seldwyla.

Uppför Ardetzenberg jag makligt steg
 en dag i våren. All naturen teg
 och stod orörlig uti middagstimman;
 blott ner i dällden tindrande låg dimman
 och skälfdde, skirblå under solstarkt ljus, —
 en vårdröms slöja omkring Feldkirchs hus
 och vinbergsslutningen inunder mig.
 In genom skogen ledde halfdold stig.
 Dess bräm af bokar slagit ut i natt, —
 på vågigt solgullshår en ljusgrön hatt;
 men mörkgrön, nästan svart, ett dunkelt öga,
 stod barrskogen; och bak den höga
 och gröna skymningen sken himlen bländklart blå.
 Och mellan gröna pelare med solspel på
 mot fond af ljus ett sällsamt skuggspel gled:
 ung jungfru stolt på sagans Einhorn red.

Ur hvardags knopp i blom går fantasin;
 och Gottfrid Keller blir Arnold Böcklin.

Den ene är den andres störste like;
 och bægges ära är ock bægges lön.
 Ty Alemannias gamla stam och rike,
 som förr till insjö hade Bodensjön,

dess bästa egenart och härlighet,
fann — huru ödet styckar än och blandar —
så tycks det mig, i dessa bägge andar
två sanningsvittnen för samhörighet,
som rinner länge dold men aldrig död
och bryter opp igen till lif och glöd.

V.

Från fjädrad fart och lyxen på rapiden
 med bummeltåg vi nu fördrifva tiden
 från Basel ned mot Neuchatel.
 Bland skrofliga och gula stenbrottsfjäll
 med gråa ugglegluggsruiner utaf borgar
 vi snigla in och rundt och ner och upp
 och stufvas samman med en trupp
 bärplockerskor och deras stora korgar.
 De ena gamla och de andra unga,
 med ansikten af samma skrofligt gula färg
 som deras hembygds stenbrottsberg,
 de tala rappt och käckt
 i fransysk dialekt
 och obegriplig tunga
 och ord och satser uti fläng...

A Délémont il faut changer le train...
 Till Lac Lemman vi låta hälsning gå
 och styra själfva kosan västerpå.

Vi gjort det hyggligt åt oss i en vrå
 af vagnen. Då två svarta fåglar slå
 sig ned vid sidan af oss. Ännu två;
 två till; i dörren fram, i dörren bak
 de flaxa in med mycket stoj och brak;
 de knuffas, spotta långt, på foten trå;
 de vältra in i ständigt nya troppar;
 de plumsa ned som stora svarta droppar
 från taket och från gud vet hvar;
 och när en plats ej i kupén är kvar,
 som ur en lönlig, outtömlig källa
 sig alltjämt nya till de andra sälla.
 Vårt resgods och vi själfva klämmas nästan sönder.
 Det är de präster ej, jag sett i Baiern: — bönder,
 godmodiga och dästa utaf mycken mat
 och mycken bier, med högst gemytligt prat
 och röda fullmånstrynen utan värst med tänder
 och knubbiga basunaänglahänder.
 Det här är bestar, som ha klor och ramar,
 och näbb och ögon utaf glupska gamar;
 och de se rödt som alltför gamla tjurar,
 när ring i nos man plötsligt på dem lurar;
 och när det här om jord och himmel kifvas,
 det armar är, som högt till släggor hifvas.
 Och de som spela de förtryckte svage
 ha dufvoblick på grund af dålig mage ...

Vi nalkas gränsen. Smått de troppa af.
Vid tullen sprang den siste bort i traf . . .

I Frankrike ur tömda tåget skred
förutom oss en blek och sjuk kung Ed . . .

Mot ändstation man tyst och stilla glider.
Å kala backar nytänd måne skrider.
Det skymmer i kupén; och hand i hand
vi tysta fara in i okänt land.

Till ro i breda sängars mjuka doner . . .
Bredvid i natten stå Belforts kanoner.

VI.

Hvem var han? Och hvad ville han?
 En mörk och hög gestalt, en ensam man
 i prästräkt, med den breda låga hatten
 och långa rocken. Hela natten
 han nedanför hotellet stod på post
 och höll där ut, fast det var kallt och blåst.
 I långa timmar, medan kvällen led,
 med afmätt gång han vandrat opp och ned,
 ur lyktans sken i mörkret in igen;
 och när till sängs jag gick, han vandrat än.
 Jag en gång vaknat; det var långt på natt, —
 orörlig han på bänken under träden satt.
 Mot morgonen att se hvad klockan var
 jag stigit upp, — han var där ännu kvar;
 helt ljus stod himlen, men på halfskum gång
 en skugga själf, han skred där, rak och lång.
 Och först när nattens tid var helt förrunnen,
 var ock den svarta skepnaden försvunnen.

VII.

¶n parle français; men man är säkert tysk.
 Ty fräulein är en Gretchen, klädsamt kysk
 och rättframt och misstänksamt sedesam
 och som en mutter klok och allvarsam.
 Som resdräkt bär hon klädning af muslin,
 en hvitblåblommig, som var grann och fin
 vid resans början, men som vid dess slut
 såg ut som någon pjuskig, smutsig klut,
 hvarmed hon dag i ända sträfsamt stod
 och sålde korfvar i sin faders bod.
 Men underkjoln är nystärkt, styf och hvit
 som hennes sinnelag och hushållsnit.
 I handens fingrar, tjocka, små och röda,
 likt läckra vurstar, hennes älsklingsföda,
 som jämt hon hämtar fram utur sin väska
 att sig och Herr Papa en smula läska,
 en bok hon håller för annotation
 i grant och höggrönt band, där hvar station

hon samvetsgrant antecknar och sin far
 och alla resande till medhjälps tar.
 Der Herr Papa är charkutier förvisst
 från Baiern, ty jag honom sist
 sett i Neuhauserstrasse för ej länge sen
 med spetsig mage på små runda ben
 och svullen näsa under tjurens panna,
 hvars alla tankar öfver bieren stanna.
 Till bildadt samtal han mig bjuder in,
 och då han ser jag kommer ej till möte,
 serverar fräulein korfvar i sitt sköte,
 som icke heller stämman om mitt sinn;
 och ej mer hågad mig den flaska stämmer,
 som Herr Papa emellan knäna klämmer.
 När icke korfvar hjälpa och ej viner,
 så blir det helt naturligt sura miner;
 ju längre in i Frankrike vi resa,
 dess svullnare af harm blir pappas näsa.
 Till sist de lämna tåget i Troyes,
 där uti dômens krypta man lär ha
 en svart madonna, underverkens bjässa,
 som kräfver än i dag sin svarta mässa.

Den tomma platsen i kupén nu tar —
 biljetter till Paris — ett annat par.
 Han är ej treflig just att se uppå, —

är småfolksvräkig och uppkomlingsrå,
en ljusblond, snusig marknadsslaktardräng,
som har sin fickknif och som har sin peng,
och som är stolt på sin point d'honneur
uti sin egenskap af souteneur
och maître de plaisir i rått kalas.

Den unga kvinnan är af annan ras, —
en vilddjurstämjerska, en vacker katt,
en varelse af lutter eld och natt,
i stånd till allt, det sämsta som det bästa,
att älska smältande och skamligt fresta,
likt hennes stora ögons ständigt nya färg,
som äta märg och som försätta berg,
men som förbli i väsendet desamma,
om blidt de smeka och om hårdt de flamma.
Hon redan skrider fram mot trettiåren;
och sutte på de rika, svarta håren
en frygisk mössa, — frihetens gudinna,
med stolt och fin profil hon, folkets kvinna
ur djupsta skikt, till moder torde haft,
af godhet full och full af farlig kraft.

VISOR FRÅN FRANKRIKE.

*

O, belle France, mon amour...
 Du bleu printemps le premier jour
 aux chauds regards et amoureux
 luit sur le bois vert, tendre et vieux.
 C'est du printemps le premier jour,
 o, belle France, mon amour!

De ma jeunesse bleu matin
 de tes beaux rêves était plein.
 Tu racontais; encouragé,
 j'écoutais pensif et charmé
 tes rêves beaux, dont était plein
 de ma jeunesse bleu matin.

Je t'envisage comme alors...
 A soleil couché le bois dort.

C'est du crépuscule sombre heure
qui tombe vite au bois en fleurs,
où tout s'efface et tout s'endort...
Je t'envisage comme alors...

SAINT-CLOUD.

Senhösten slår opp sitt bo
 med dagar som makten dela
 och mörknande, ljusnande spela
 i slottsparken af Saint-Cloud.
 Skogen står yfvig och gul och röd;
 vinden i kronorna susar om död;
 och ekon vandraren gäcka
 i alléer, som tomma sig sträcka.

Öfver gul och krattad gång
 och gråa balustrader
 och bugnande blomsterrader
 höstsolen kastar sitt fång
 af bleknadt ljus, — öfver gräsmattans äng
 och grusterrass och vattenbassin,
 där fiskarna glindra röda.
 Det brusar dom öfver döda.

Djupt nere i Seinens dal
 och oppe på fjärran höjder,
 med öppna och dolda fröjder
 och öppna och dolda kval
 tindrar det evigt unga Paris, —
 tindrar i mjukaste pärlgråa dis,
 medan blått det mot afton lider
 med skymning kring döda tider.

En hvit gestalt fladdrar hän
 i skogsdunklets mörkgröna väta.
 Med ymnig och upplöst fläta
 och höga och gälla skrån
 två nymfer flykta från stam till stam.
 Men skogen sluter sig allvarsam;
 och tystnaden allt lägger öde
 och står som dom öfver döde.

Utmed kastanjeallén
 ligga vräkta lass och skopor
 af stinkande afskrädessopor,
 af rester och gnagda ben
 från kejsardömets slutade fest.
 Parfym af kvinna och virak af präst
 mångs med lukten af ruttnande bladen.
 Inunder mig tänds det i staden.

BRUDDANSEN.

Snörrät och oändlig löper fram
 månghundraårig kungsväg,
 höjer sig, smalnar och svinner
 ute i en fjärran horisont, —
 med en bred och hög mittelallé
 och smala, låga sidogångar,
 likt skeppen i en kyrka.
 På pelarstammarna af gamla lindar
 spänna mäktiga kronor sina djärfva båghvalf,
 och bakom glesnadt löfverk och halfnaket kvistnät
 lyser kall och klar
 en oktoberdags rödflammiga solnedgångshimmel.

Och plötsligt släckes branden;
 och skymningen sveper in mellan stammarna,
 hukar sig ned och blir liggande,
 lyssnande ut i tystnaden;
 och uppe lyser den blekgröna, blekblåa kvälls-
 dagern nästan hvit.

Längs sidogångarna,
 bakom staket och murar,
 ligga i rad och räcka
 små låga sommarhus,
 öfvervuxna med murgröna
 eller halft dolda i gamla trädgårdar.

Genom den vida fyrkanten af ett fönster
 faller det gula lampskenet ut i skymningen
 och tecknar i förstoradt format rutans mönster
 på den mjuka flossmattan
 af vissna höstblad.

Och med ljusets flod
 musiken porlar genom kvällens tystnad.
 Och ensam vandrare, hvars livsväg för förbi,
 blir stående, mot grinden tankfullt lutad,
 och ser sin skugga falla lång och stor
 och hör hur tusen ekon, som förklungit
 och dröjt sig kvar i sekelgammalt löfhvalf,
 af kända toner väckta plötsligt klinga med i
 stycket,
 som likt en svallvåg, hvilken städse växer,
 snart fyller natt och nejd, i hvilken människorna
 sofva . . .

Därinne i folkfyllda salen
 i glansen af festlig lampa

har upp det spelats till dans.
 På bonade tiljor går balen
 kring brud i krona och krans.
 Vid fastaste tryck på pedalen
 med rytmtakt fötterna trampa
 i herrans tukt och ans.

Två gula och torra händer
 i flykt sig sänka och höja
 å gul och sliten tangent;
 och bengult finger vänder
 notbladets gulnade pränt;
 och fram uti ljuset sig böja
 gubbdrag med gulnade tänder
 och hy som af pergament.

På gafvel dörrarna springa,
 och gästabudsföljet tumlar
 ut i natten i timma sen.
 Paren i dansen svinga;
 det bär öfver stock och sten.
 Det ängsligt i löfhvalfven mumlar,
 när tonerna hagelhårdt klinga
 som skur utaf knotor och ben.

För vidöppet lock ses de svansa,
filtdockor i solo och klunga,
till spelmansens vilda vals, —
som sen sekler de lystrande dansa,
fast det gällde krona och hals, —
ses de löpa, gamla och unga,
mot strängar, som skälfva och sjunga
benrangelsmannens vals.

HÄFDEN OCH POESIEN.

I klar bassin sig spegla slottsfaçader;
det dallrar hvitt, när böljor smått sig krusa.
Sin skugga kastar omkring allt det ljusa
kastanjekronors täta mörka rader.
Af sol omgjuten i den öppna dagen
står Häfdens fé med hårda marmordragen.

Jag vandrar bort bland stigarna och snåren.
I fjärran öppning bland de gamla träden
det lyser gult och varmt af mogna säden
och rödt af äpplen; och med lösta håren,
mot stammen lutad uti dröm och aning,
står Poesin i len och blodvarm daning.

KVÄLL PÅ BOULEVARDEN.

I jättestadens spända hufvudåder
sig blodet stockar. Där kring aftonvarden
i festligt rus sig tumlar boulevarden,
sig breder plötslig natt; och tystnad råder.

Än flyga stråkar, men på slaka strängar.
Dödt genom rutor som af horn det lyser.
Och i ett tomrum, som förstelnadt fryser,
det rasslar kallt som forsar utaf pengar.

Och människorna likt de vissna bladen,
likt papperstunna skuggor, väsenlösa,
ses vinden hvirfla rundt och undanfösa
ut i kulisserna af pappersstaden.

Ty skär gestalt i dag setts lämna orten, —
hon, bärerskan af livvets själ och låga,
som ensam väger mellan skal och råga, —
vek af om hörnet, ut igenom porten.

RIDDAR DÖD.

I sölfblankt morgonljus
 stå vägens hvita hus.
 Där klang i frosthög dag
 af hofvars rappa slag.
 Och till skelett all yfvig löfskog magrar.

Uti dess glesa bryn
 står soluppgång kring byn;
 och himmel, sjö och jord
 är dikt af rimblå ord
 till vinterdags besjäladt bleka dagar.

Med snöhvitt hyende
 på kolsvart gångare
 i dräkt skarlakansröd
 stolt rider Riddar Död, —
 ur fålens nos står röken rak i kvastar.

Det tindrar sol på dropp;
en ruta vidt slås opp.
Där vinkar högt en arm,
en rund och mjällhvit arm;
och Riddar Död på yster fåle hastar.

När full är frosttyst dag
af hofvars rappa slag,
ut öfver fönsterkarm
sänks rund och mjällhvit barm.
Men Riddar Död är nedanför och rastar.

GAVOTTE LOUIS XV.

Lätt jag skrider
fram på sirlig fot, —
mot morgon lider
det ljust i sommartider.
Luna sprider
mildt sitt bleka hot
på daggig mark
och sjö och park.

Julen glider
tyst på livvets ström, —
mot morgon lider
det ljust i sommartider.
Älfven vrider
ut mot rosendröm:
i fjärran sjö
Cytheres ö.

Ensam rider
jag på bred pavé, —
mot afton lider
det skumt i vintertider.
Leden vrider
ut i smal allé
och glömskans snår,
där mörker rår.

DÖD IDYLL.

I gammal slottsparks undangömda vrår,
 halft dold för ögat bakom täta snår,
 en död idyll. Man nalkas helt förveten
 den lilla grinden uti järnstaketen;
 men fast den stänger till med rostigt lås
 för gången, som af ingen fot mer trås
 och som är täckt med blanka bruna blad
 emellan stammarna, som bilda rad,
 månghundraåriga, högväxta, räta
 och bjärtgrönt lysande i höstens väta.
 Den nedåt stupar mot en daldjup sänka,
 där blossande, som i en spegel, blänka
 uti bassinen med dess stenram grå
 det strömolnshvita och det himmelsblå.
 På väggen af en trappuppgång, som svänger
 bland buskarna, murgrönan yfvigt klänger.
 På gräsplansrundeln mjukt sig höstlöf flossa
 till brokig matta; och det frodas moss

kring fotställ af granit till någon sirad vas,
en fé, en gud, som slagits uti kras . . .

Hopkrupen grubblar gammal grå Satyr
på tomma platsen. När en vindstöt gnyr
i kala parkerna och ekon klaga,
han ses betänksamt i sitt bockskägg draga.

I SEKELNATTEN.

¶ Då seklet skymde
och sjönk i natten
och mörker föll öfver
land och vatten
och tystnad bredde sig
rundt i dalen,
man tände ljusen
i gillesalen.

Den sol, som slocknat
i fjärran väster,
man ville glömma
vid full orkester.
Benrangersmannen,
som smög kring huset,
man ville skrämman
med jubelbruset.

Man smorde smink
på det likgrå hullet,
och ljusen skeno
på taffelgullet.
Så lustigt tömde man
bägardräggen,
när dödsdomsskriften
brann röd på väggen.

I hanegället,
då natten flydde
och mellan luckorna
dagen grydde,
som morgonrodnad
af nyfödt sekel
brann samma flammande
mene tekel:

den röda kräftan — — —

— — — — —

HÖSTVISA.

Kallgula solkårar ljusna och fly;
 svartblå stormskuggor mörkna och gny;
 och höstbladen hålla bal
 i skogens plundrade sal
 till skrällande vild orkester
 af solnedgångsfärger i väster.

När följet tröttnat och stycket är slut,
 dansar ett nytt och nattyst ut;
 och skuggorna hålla bal
 i skogens öde sal.
 Under stormjättens fingrar det hviner,
 där af månsträngar sölfhvitt det skiner.

När skuggorna bleka ur dansen trå
 och gryningen bräcker, död och grå,

flingorna hålla bal
i skogens hvitsvepta sal, —
hvit och tom och förgäten,
med ro öfver alla fjäten.

VINTERSTYCKE.

Täta dimmor flockas.
Tidens hjul
fast i isen fryser.
Vintersolen lyser,
mellan moln som skockas,
bjärt och gul.
Opp i själen lockas
isrosblomstrig jul.

Fuktgrått töcken tjocknar.
Hjärtat blir kallt.
Solen sjönk långt borta
i dagar grå och korta.
Sista strimman slocknar
öfverallt.
Sista skorpan tjocknar,
som aldrig mera smalt.

TIDSSKIFTE.

Det är förmiddag.
 I välbehag
 sig all naturen sträcker.
 Skyar drifva töckenlätt;
 det ångar blått öfver höjd och slätt;
 och varm och vek
 en vind som ett smek
 den styfnade jorden väcker, —
 om kinden blek,
 en finhylt hand den dig räcker.

Är det senhöst som rår
 eller tidig vår,
 är det ny- eller nedanmånad?
 Är på lyckofärd det en morgonrast
 eller är det en lyckobubbla som brast?
 Är det ungdomstro
 eller ålderdomsro,

som ler i himlens blånad, —
 är det spirandets ro,
 som fyller själen med trånad?

Nere på strand,
 där Seine snor sitt band
 i bukter och solskensglitter
 och träden sålla sitt gyllne stänk,
 i arbetspaus uppå kajens bänk
 uti fattigdom
 och blekaste blom
 en rad fabriksflickor sitter, —
 men kring blekaste blom
 är fjäril som leker och spritter.

Som bildvorden dom
 står slottsparken tom
 bak portens höga gitter.
 Fallande blad uti våtaste höst;
 ej människosteg, ej människoröst,
 där gången var full
 af silke och gull
 och kvinno- och fågelkvitter, —
 öfver graflagd mull
 till doms blott tystnaden sitter.

Förmiddagstyst —
all nejden lyss.
Likt skinande pärlor fogar
i disigt fjärran sig by till by.
Visst är det vår i årets ny,
vore blott ej
det hårda nej
af senhöstens tunga skogar, —
vissnandets nej
af röda och gula skogar.

PÅ MEUDONS TERRASS.

I.

Långa bröstvärmsmuren brinna i rad
 bålen, som tändts på vissna blad.
 De gula lågorna slicka och slå
 ut i kvällen, som mörknar blå.
 En dag är tyst förliden
 i löffällningstiden.

I gula lönnar det prasslar hårdt.
 En kåre drog opp och drog åter bort, —
 frisk som ett minne af sälta och haf,
 blek som en dröm, som gått i kvaf.
 En dag är tyst förliden
 i löffällningstiden.

II.

På torget under terrassen,
där gisslet han svängt en gång,
står gamle mäster Rabelais,
venerable curé de Meudon.

Från terrassen Preussens kanoner
sköto båd' långt och kort;
men alltjämt därvid de sköto
öfver Rabelais' hufvud bort.

Fader Rabelais ler i skägget:
låt vara de siktat godt,
men aldrig ändock de träffat,
som jag att träffa förstått.

III.

Oktoberkvällen faller ljum och blå;
 och uti florfin dimma
 tändas nu och glimma,
 orörliga och stora, aftonljusen, —
 likt gula hål i raderna af husen,
 som mörkblått tecknade i töcknet stå.

Paris försvann i tjocka tung och grå.
 På järnvägsbryggan glöda,
 glidande och röda,
 ett tågs lanternor; och uti den ljumma,
 ljudkänsligt tysta kvällningen den stumma
 och stora stadens pulsar hörbart slå.

IV.

Från gatans skumrask djupt nere
 utroparens stämma skär
 gällt genom kvällens stillhet: —
 »La reine Misère...»

Tyst tågar på hvitnande himmel
 tindrande stjärnehär.
 Invid mig skälfver en hviskning: —
 »La reine Misère...»

På hörnbalustradens stenbänk
 mot bakgrund blekgrön och skär
 en nattsvart skepnad sig hukar: —
 »La reine Misère...»

När sakta jag nalkas och manar
att blotta sitt anlets mystär,
hon huttrar och sänker sitt hufvud: —
»La reine Misère...»

Händerna hvila sammanknäppta i skötet;
 det fjuniga nackhåret lyser som blekgul rök;
 och den späda kroppens linje
 har knoppens och barnets
 bundet tafatta behag.

Bakom en mur i någon dunkel lund
 det spelar opp i tystaste middagsstund
 af någon mästare på violin
 en visa full af vek och eldig brånad,
 som länge gömmts i drömmens stängda skrin.
 Likt lösta fåglar ur sin trånga bur
 i tonflykt klänger den i blå azur
 och sväfvar tindrande som gyllne spånad.
 Och hvita strömoln bli till amouretter,
 som kärleksguden för sin solvagn sätter . . .

Den ensamma gestalten på stenbänken
 har plötsligt vändt sig om emot mig;
 och jag har tätt framför mig
 ett ansikte, som jag känner igen, —
 det stora blonda anletet
 med de stora ljusblå ögonen,
 den lyssnande vidöppna blicken
 och den lyssnande halföppna munnen
 samt hyn yppigt vit och mjuk, —

en minnesbild från gammal holländsk mästerduk . . .

Kring gästabudsbordet,
 som dignar af mat och bugnar af dryck,
 sitter bänkadt
 ett rikt och rått lag,
 där uppsluppen skämtan och yster lystenhet
 bänder på och vill spränga
 sina sista band.

Hårda armar
 läggas kring yppiga lif;
 och bräckliga kvinnor
 sättas på seniga skänklar;
 och gap, som icke täppas af bågare med botten opp,
 stoja dryckesvisor från skeppsdäck och lägertält,
 medan ögonen stå blodsprängda af ansträngningen
 i ansikten, som färgats röda
 af väder och vind och dryckjom,
 af vällefnad och friluftslif.

Men midt i taflan,
 lutad fram öfver bordet,
 samlande allt ljuset på sitt stora blonda anlet,
 sitter som gästabudets ljusa medelpunkt
 en ungmö på tjugu vårar.
 Drömmande och lyssnande,
 nyfiken och tvehågsen,

deltagande och frånvarande på samma gång,
full af förväntning och full af misräkning,
leende och besviken,
blickar hon med stora öppna ögon
rakt igenom det druckna larmet och de druckna
synerna,
hvilka tystna och slockna omkring henne,
rakt in i en ny och annan värld,
som ännu hvilar långt i fjärran,
men som hon långsamt skrider hän emot
på nakna lätta fötter,
och som står full
af hvita blomsters doft
och af en varm och tyst klang
från sakta skälfvande strängar.

TVÅ KVINNOR.

I skymningen, som blånar allt djupare, allt
klarare,
lyser Seinen som en mattgrå sölfgördel öfver
dalen,
och Sèvresbryggans båghvalf höja sig nästan
hvita.

Uppe i synranden,
där den blå och tunga massan af höjddragens
stora skogar
hvälfver sin jämna linje mot den skära, ljusa
kvällshimlen,
står hvarje kvist i topparnas grennät penslad
med ett mörkt, varmt, mjukt blått.

I luft och i jord bryter våren,
så fjärran än och redan dock så nära.

Hon har fått öga på fruktförsäljerskan,
som går hem ute på villavägen.

»Soyez la bienvenue, mademoiselle,» säger hon.
»Det är säkert våren, som Ni bringar i era
korgar.»

Den tilltalade stannar tätt invid gallergrinden
af konstsmide.

Hennes händer äro små och trinda samt röda
af köld och hårda sysslor;
och hennes ansikte är mjukt och fjunigt som
äppleskinnet.

»Parfaitement, mademoiselle,» genmäter hon.
»Men min väg, och vårens, för bara här förbi.»

GÅMLA RYTNER.

Liksom en bäck
längs videhäck
igenom ängarna rinner,
en dag drar bort,
som tyst och kort
i lifvets synrand försvinner.

En ton den var,
som dröjt sig kvar
inunder tankar som verka, —
som klingat klar
i majblå dar
från rymdens hängande lärka.

Den slocknar hän
i skymningen.

Jag lyssnar länge och gärna.
Den tänds igen
på himmelen
som minnets strålande stjärna.

Den står klar
och underbar, —
midnattens ensamma stjärna,
som sakta tar
i ljust förvar
min dröm med flammande kärna.

I FRÄMMANDE LAND.

Med skurar sträfva och strida
 det faller skymning tida, —
 vi sitta i främmande land.
 Det kallnar och mörknar till domedag;
 på rutan det trummar som ödesslag;
 och själen står full af kvidan
 och gnagande tand.

Bak regndränkt ruta står främmande stad
 med öde gator i öde dag.
 Vi sitta vid fönstret, du och jag,
 och vända i lifvets bok ett blad, —
 tillsammans, sida vid sida
 och hand i hand.

Där ljuder en skrällande falsk musik
 af ilsken vindstöts hvin och skrik,

när drucken den tumlar ur regnslussen ut
 och stretar och svinner vid närmaste knut, —
 vi lyssna till toner blida
 af underland.

I suddig teckning, som flyter ihop,
 står nära inpå oss en gyttrad hop
 af ändlös jämngrå husfaçad
 och taks och gaflars brutna rad, —
 men mot oss i solskensblida
 ler främmande land.

Och själfva bägge ljust vi le,
 ty bägge samma syn vi se:
 ett rakt icke skönjbart ingenting
 för mången, — för oss en underpant,
 som väger förmer än en penningslant,
 ett minnesbud och en löftesring,
 att osynligt kring oss vida
 är vänneland.

Det tände glimt i vår skumma blick,
 det våra hjärtan att klappa fick;
 och fjärran land, som vi lämnat i går,
 och land, som i dag omkring oss står,

och land, dit färden i morgon går, —
kring alla det starkt och enande slår
som bältet till svärdets skida
sitt stolta band.

Si, elden i ögon och hjärtan är tänd,
en stilla lösen, kär och känd.
Kain, den blinde, har kallaste harm;
för oss är det härden, som hälsar varm
öfverallt i samma vida
befriade land.

INNEHÅLL.

<i>Fosterland</i>	5
-----------------------------	---

Skåne.

1. I årens skymning	7
2. Du kom som en syn om natten	9
3. Jag ser vår gård	10
4. Jag öppnade fönsterluckan	12
5. I hemlandets bokskog jag drömde	14
6. Kvafva ilar stryka och gå	16
7. Oktoberstilla byn i kvällsljus hvilar	18

Brydestuan.

1. Af barndomsdagarnas glans omgjuten	21
2. De mötas en gång	24
3. När efterhösten kom	27
4. Drickestunnan ställts på trillebören	29
5. På rappa ben	31
6. I hörnet en smal dörr flög opp	34
7. Dragspelet hvinade	35

Gamla gardet.

1. Gasen skall släckas	37
2. Till grön berså	39
3. Tyst och hett	41

4.	Att tro man kunde sig läska	43
5.	Vakna, gubbar	44
6.	Petter berättar	45
7.	I går på gatan	47
8.	O, fölle den i gropen	49
9.	Ren aftonsolen sjunker	51
10.	Från hvita byar	53
11.	Käraste Anna, bulla nu opp!	55

I Vorarlberg.

1.	Vorarlberg, du sköna	57
2.	På saftigt gröna ängar	60
3.	Med kalkvit mur	62
4.	I hvilande tysta dagar	64
5.	Hvita strömoln sakta simma	65
6.	Jag står i dörren	67
7.	I sommarvila	69
8.	Att ligga och blunda dagen lång	70

På resa.

1.	Septembermorgon grydde	71
2.	På Drei Schwesterns högsta tinne	75
3.	»Tre biljetter tredje klass till Basel!»	77
4.	Uppå Ardetzenbergets södra sida	80
5.	Från fjädrad fart och lyxen på rapiden	84
6.	Hvem var han?	87
7.	On parle français	88

Visor från Frankrike.

O, belle France	91
Saint-Cloud	93
Bruddansen	95

Häfden och poesien	99
Kväll på boulevarden	100
Riddar Död	102
Gavotte Louis XV.	104
Död idyll	106
I sekelnatten	108
Höstvisa	110
Vinterstykke	112
Tidsskifte	113
På Meudons terrass	116
Virgo Dolorosa	121
Två kvinnor	125
Gamla rytmer	128
I främmande land	130

6000025739

Göteborgs universitetsbibliotek

Albert Bonniers förlag.

OLA HANSSON:

Det förlofvade landet. Dikter. 2: 75.

Dikter på vers och prosa. 2: 50.

»Den stilla, intima vemodsvisan, essensen af en mulen naturstämning omsatt i känsla — det är Ola Hanssons dikt, då den når högst. Då äger den *en enkelhet i uttrycket som är förtjusande*, då klingar den som *en ny och förfinad ättling* af den gamla visa i moll, som ljudit från så många svenska skalders läppar allt sedan nyromantikens dagar. — Här finnas stämningminiaturer, som äro *äkta barn* af Ola Hanssons intima naturuppfattning och dröja kvar i erinringar som *finfärgade miniaturer*, hvilkas linjer anas, men icke skönjas.» Aftonbladet.

»Ola Hansson är ännu *en naturens diktare som få*, med den födda bondsonens djupa samhörighet och rotfästhet med fostertrakten, och *en oändlig känslighet* för allt, som gifver ett landskap dess djupaste och hemlighetsfullaste prägel. Legio äro den skånska slättens prisare, men *såsom Ola Hansson skildrar den i sina vers torde ändock ingen annan gjort det.*» Sv. Dagbladet.

»Men bäst och, vi älska att tro det, mest i enlighet med sin egen inre art som människa framträder Ola Hansson alltjämt som konstnär i sina skånska naturskildringar.» Nya Dagl. Alleh.

»Det är med *innerligaste glädje*, vi hälsa en så kär gammal bekant som Ola Hansson, *Skånes största diktare* — — Från hans trägna penna ha vi åter fått ett knippe af dessa »miniaturer på prosa», hvartill han har förstfödsloret i vår moderna litteratur.»

Lunds Dagbl.

